

Behandling av slam fra renseanlegg på Jæren

Av Folkvard Ravndal

Folkvard Ravndal er sjefingeniør ved Interkommunalt vann, avløps- og renovasjonsverk (IVAR).

*Innlegg på møte i Norsk Vannforening
24. januar 1988.*

Interkommunalt vann-, avløps- og renovasjonsverk (I.V.A.R.) er nå i gang med realisering av Sentralrenseanlegg Nord-Jæren ved Mekjarvik i Randaberg kommune. Anlegget skal settes i drift ved årsskiftet 1991/1992. Totalkostnadene for renseanlegg og tilløps- og utløpstunneler er kalkulert til ca. 400 millioner kroner.

Anlegget som skal motta avløpsvann fra kommunene Gjesdal, Sandnes, Sola, Stavanger og Randaberg er dimensjonert for 240.000 personer. Renseprosessen skal være mekanisk-kjemisk (primærfelling).

Utslippet fra renseanlegget skal føres til 80 m dyp i Håsteinfjorden vest for Randaberg.

Slammengden fra renseprosessen er beregnet til ca. 40.000 m³ avvannet slam pr. år (25% TS).

Forurensningsmyndighetene har signalisert at det vil bli stillet krav om bygging av flere høggradige renseanlegg i Jær-regionen. Det kan dreie seg om 4—5 anlegg innen 1995. Hvis disse anleggene blir realisert, vil total årlig slammengde i regionen bli av størrelsesorden 60.000 m³.

Behandling og disponering av slammet vil bli et stort problem. Pga. store

husdyrgjødselmengder i forhold til jordbruksareal er tradisjonell anvendelse av kloakkslam innen landbruket lite aktuelt på Jæren.

I utslippstillatelsen for Sentralrenseanlegg Nord-Jæren er gitt anledning til å deponere avvannet slam på I.V.A.R.s interkommunale avfallsplass på Sele. Vi betrakter dette som en høyst midlertidig løsning. Slammengder av denne størrelse vil skape ulemper for driften ved avfallsplassen, samtidig som fyllingstiden vil bli vesentlig redusert. I dag mottas omlag 100.000 tonn avfall pr. år ved Sele avfallsplass.

Deponering av slam på Sele kan dessuten oppfattes å være en forflytning av et forurensningsproblem fra ett sted til et annet. Sigevannet fra fyllplassen blir pumpet ut i sjøen.

deponering av slammet på Sele har også en transportmessig side. Avstanden fra Sentralrenseanlegget til Sele avfallsplass er ca. 30 km.

Slamproblemet har ført til at I.V.A.R. vil utrede ulike alternativer for slambehandling og -deponering. Vi har engasjert konsulent for utarbeidelse av en teknisk-økonomisk analyse av følgende alternativer:

1. Deponering av ustabilisert avvannet slam.
2. Deponering av utråtnet og avvannet slam.
3. Deponering av utråtnet, avvannet og tørket slam.
4. Forbrenning av slam.

Rapporten som vil foreligge i februar d.å., vil sammen med utredninger fra norske myndigheter danne basis for I.V.A.R.s videre arbeid med slamproblematikken.

I.V.A.R. har utarbeidet et prosjektfor-
slag som omhandler industriavløp og
lagring av miljøfarlige stoffer på indu-

stribedrifter. Forslaget legger opp til en registrering av alle relevante bedrifter i medlemskommunene. Nødvendige analyser av avløpsvannet vil også bli foretatt. Hensikten med registreringen av miljøfarlige stoffer er å fremskaffe en samlet oversikt over farlige kjemikalier i kommunene, slik at vi i påkommende tilfeller lett kan finne fram til hvor slike forbindelser lagres og brukes.

En slik oversikt vil også danne grunnlag for å fastsette krav til industriavløp som tilføres det offentlige avløpsnett. Krav om lavt innhold av miljøgifter i kloakkslammet er ett moment i denne sammenhengen.